

JAARREDE 2007

Het vak terug bij de leraar!

▽
Het bestuur van de VGN - van links naar rechts: Marjan de Groot-Reuvekamp, Jan-Maarten de Wit en Wendy Hinke Michels

‘Geef het vak terug aan de leraar’, en ‘Daar heb ik helaas geen tijd voor’. Twee uitspraken die ik de afgelopen maanden vaak heb gehoord. De eerste uitspraak hoorde ik in diverse varianten in het nieuws, de tweede in gesprekken met VGN-leden. Beide uitspraken zijn wellicht kort door de bocht, maar in elk geval zijn ze een geschikte kapstok om de plannen van de VGN voor het komende verenigingsjaar uiteen te zetten.

‘Geef het vak terug aan de leraar’ is een uitspraak die goed past bij het rapport van de Commissie Van Oostrom. Sinds dit

rapport in de herfstvakantie van 2006 uitkwam, is de uitspraak overgenomen door bijvoorbeeld vakbonden en politici. Hieruit blijkt dat de discussie over de vakinhoud van de lessen op scholen weer terug is. De VGN is hier blij mee. Ook de afgelopen jaren hebben we in gesprekken met politici en media steeds aangegeven dat de verminderde aandacht hiervoor op scholen en opleidingen een bedreiging is voor de vorming van historisch besef van leerlingen. Concrete resultaten heeft de discussie nog niet opgeleverd. Als het aan de VGN ligt verandert dat nog in 2007.

De VGN is dan ook blij met de nascholingen die de eerste graads vakdidactici organiseren rondom de invoering van het nieuwe Tweede Fase programma.

Minder blij zijn we met de voortdurende onduidelijkheid over het nieuwe eindexamen Tweede Fase. We hopen dat er snel duidelijkheid komt over de duur en de inhoud van de overgangssituatie die de Cevo heeft aangekondigd. We zijn benieuwd naar de stappen die het ministerie wil zetten op weg naar de implementatie van het vernieuwde examen. Samen met de betrokken commissies van de VGN

volgt het bestuur de ontwikkelingen op de voet en praten we mee om tot een goed werkbaar resultaat te komen. Concrete voorstellen daartoe deden we in een brief aan het ministerie begin januari 2007. Het laatste nieuws vindt u op www.vgnkleio.nl.

We hopen dat er rust komt om de vernieuwde Tweede Fase goed te implementeren. Voorstellen voor een nieuwe indeling van profielen zijn daarbij wat ons betreft niet aan de orde. Daarvoor vraagt het vernieuwde lesprogramma teveel aandacht. We blijven er op wijzen dat geschiedenisdocenten voor een uitdagende maar ook ingrijpende verandering staan.

Ook het examenprogramma vmbo is vernieuwd. De VGN roept de tweedegraads vakdidactici op om naar het voorbeeld van de Tweede Fase inspirerende nascholingen te organiseren. Onder docenten is daar behoefte aan. Dat bleek bij de vmbo studiedagen die de VGN de afgelopen jaren organiseerde en bij de eerste vergadering van de nieuw opgerichte vmbo commissie. De VGN blijft aan de vmbo nascholing zijn eigen steentje bijdragen via een speciaal vmbo programma tijdens de didactiekdagen, maar we kunnen dit niet alleen. We zijn blij dat een aantal docenten in een vmbo commissie wil meedenken en meewerken aan goed geschiedenisonderwijs voor het vmbo. Dit betekent een nieuwe impuls voor het vmbo binnen de VGN. Het eerste resultaat hiervan is het opnieuw starten van regionale examenbesprekingen. Impulsen voor het geschiedenisonderwijs op het vmbo komen ook voort uit de initiatieven van de stichting Anno. De VGN wil de samenwerking met Anno – zoals bijvoorbeeld bij de prijs voor ‘de beste les van het jaar’ – dan ook graag voortzetten.

In het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs is de vakinhoud de laatste jaren wellicht het meest uit beeld geweest. Daarom roept de VGN de Commissie-Van Oostrom op om, gevolg gevend aan de uitspraak ‘geef het vak terug aan de leraar’, te zorgen voor daden in de vorm van bijvoorbeeld scholingen met concrete lesvoorbeelden. De VGN hoopt dat het daarbij komt tot een vruchtbare samenwerking met vakdidactici en docenten. Hiermee houdt de VGN geen pleidooi om alle onderwijsveranderingen van de laatste jaren terug te draaien. Te midden van alle andere zaken die voor leerlingen van belang zijn, willen we wel graag meer aandacht voor moderne vakinhoud en vakdidactiek. De voorstellen van de Commissie-Van Oostrom kunnen daarvoor een mooi vertrekpunt zijn, al pleiten we ervoor de canon niet als keurslijf op te leggen. Dan is er geen ruimte om de canon aan te passen aan de specifieke situatie op een school. Boeiend geschiedenisonderwijs kan immers op veel verschillende manieren gegeven worden: als apart vak, in vakoverstijgende projecten of met meer of minder zelfstandig werkende leerlingen. Met de Commissie-Van Oostrom constateren we echter dat in geïntegreerde leergebieden, of met docenten die te weinig vakinhoudelijke kennis hebben, de historische vorming van leerlingen vaak onvoldoende herkenbaar is. Een uitzondering maken we daarbij voor vmbo BBL en KBL. Collega's die aan deze leerwegen lesgeven, geven aan dat gezien de beperkte lestijd voor deze leerlingen in praktijk historische vorming in geïntegreerde leergebieden een vooruitgang voor leerlingen betekenen. Ook hieraan willen we in de VGN aandacht besteden.

Om een nascholing te bezoeken moet je als docent natuurlijk wel toestemming van je school krijgen. Steeds vaker krijgen docenten die niet. Sommige scholen zijn immers door het onderwijstijdsbeleid wel erg terughoudend in het verlenen van toestemming om nascholingen te bezoeken. Overal waar de VGN wordt uitgenodigd geven we aan dat het normaal moet zijn/worden/blijven dat een docent in het kader van zijn of haar professionalisering per jaar minimaal één ééndaagse nascholing volgt om met collega's te praten over goede geschiedenislessen.

Als ik schrijf ‘de VGN’, dan bedoel ik daarmee de leden die binnen de vereniging actief zijn. Het is belangrijk dat deze groep wordt aangevuld met nieuwe gezichten. ‘Helaas, geen tijd,’ dat hoor ik, of horen actieve VGN-leden, jammergenoeg wel eens als we een collega vragen iets voor de VGN te doen. Gelukkig maken nog steeds veel actieve VGN-ers wel tijd. Ze zijn onmisbaar in een vrijwilligersclub als de onze. En in alle bescheidenheid zeg ik erbij dat ze onmisbaar zijn voor het geschiedenisonderwijs. Naast een heleboel andere instanties natuurlijk. We zoeken binnen alle geledingen van de VGN naar versterking. Daarvoor hoeft je geen ‘vergadertijger’ te zijn. Het is goed mogelijk om met bijvoorbeeld drie à vier bijeenkomsten per jaar in een commissie mee te draaien. Als ieder lid zich met één activiteit bezighoudt, kan de VGN nog jaren vooruit. Wat je ervoor terugkrijgt: gezelligheid, inspiratie voor je eigen lessen in het mooiste schoolvak en een kijkje buiten de muren van je eigen school. We kunnen ons ook voorstellen dat je te weinig tijd hebt om actief te worden, maar wel iets voor de VGN wilt

doen. Dat kan. Regelmatig willen we collega's over nieuwe ontwikkelingen in het onderwijs of over nieuw op te zetten activiteiten een paar korte vragen stellen. Natuurlijk benaderen we dan actieve leden, maar we willen onze 'klankbordgroep' graag vergroten. Als je bereid bent om in voorkomende gevallen (2 à 3 keer per jaar) per e-mail een paar vragen te beantwoorden, stuur dan een e-mail aan de secretaris van het bestuur, Wendy Hinke (mwhinke@hotmail.com). We zoeken mensen die mee willen denken over het basisonderwijs, vmbo (onderbouw- en leerwegen), havo-vwo onderbouw en havo-vwo Tweede Fase. Je kunt bijvoorbeeld vragen verwachten over de canon, over ontwikkelingen rondom nieuwe examens, of een verzoek van bijvoorbeeld School TV om suggesties te doen voor de succesvolle serie

Histoclips. Aan de eerste serie Histoclips (korte afleveringen bij een tijdvak, gericht op het vmbo) heeft de VGN bijvoorbeeld op deze wijze bijgedragen. Naast deze klankbordgroepen, blijft de VGN gebruik maken van de site, de e-mail nieuwsbrieven en natuurlijk ons onvolprezen verenigingsblad Kleio. Ook hieraan blijven we werken, zoals de recente overstap naar full colourdruk van Kleio aantoonst. Uit onderzoek van bijvoorbeeld uitgevers blijkt dat u Kleio, site en nieuwsbrieven als een belangrijke informatiebron ziet. Een extra compliment aan de vrijwilligers die ze maken. Dat compliment verdienen ook de organisatoren van de andere activiteiten binnen de VGN, van pabo-studiedagen en didactiekdagen tot reizen en examenbesprekingen. Betekent dit dat de VGN niets verkeerd doet of dat iedere geschiedenis-

docent het met ons eens is? Nee. We staan dan ook open voor uw opbouwende kritiek.

We staan aan het begin van het 49ste verenigingsjaar van de VGN. Om de vereniging financieel gezond te houden, stelt het bestuur voor het eerst sinds 2001 een contributieverhoging voor. De onderbouwing voor dit voorstel vind u in het financieel verslag. We hopen dat u met ons voorstel instemt. Daarnaast rekenen we erop velen van u terug te zien bij één van de VGN activiteiten. En heeft u een collega die geen lid is? Wijs hem of haar dan eens op de VGN. Nieuwe leden kunnen zich aanmelden via www.vgnkleio.nl.

Namens het bestuur van de VGN,

Jan-Maarten de Wit
voorzitter

Tijdens de jaarvergadering werden twee mensen in het zonnetje gezet en erelid gemaakt van de VGN. Oud-voorzitter Peter Wester en Tineke Bogaerts, oud-eindredacteur van Kleio. Ook Kees Bogaerts werd bedankt voor zijn jarenlange inzet.